

Особливості ціноутворення на ринку лікарських засобів

У плані пріоритетних дій Уряду на 2016 р. реформування принципу регулювання цін на ліки визначено як складову на шляху до збільшення доступності лікарських засобів для громадян країни.

Варто відзначити, що на сьогодні державне регулювання цін на ліки запроваджено постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2008 № 955 «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення». Відповідно до цієї постанови на ліки, які включені до Національного переліку основних лікарських засобів (крім наркотичних, психотропних лікарських засобів, прекурсорів та медичних газів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2009 р. №333 «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення» встановлені граничні постачальницько-збутові надбавки в межах 10 відсотків до оптово-відпускної ціни та граничні торговельні (роздрібні) надбавки в межах 25 відсотків до закупівельної ціни.

Національний перелік основних лікарських засобів містить 215 позицій ліків за міжнародними непатентованими або загальноприйнятими назвами (МНН) діючої речовини. Як правило, споживач в аптечних закладах закупає ліки за торговими назвами. Тому визначити, чи належить конкретний медпрепарат до регульованої групи, можливо на підставі інформації про основну діючу речовину, що міститься в інструкції для застосування лікарського засобу, та за кодом анатомо-терапевтично-хімічним, який наведено в Національному переліку та даних щодо реєстрації медпрепарату.

Наприклад, на лікарський засіб Норваск таб.по 5 мг, 10 мг № 30 (10x3), (виробник Пфайзер Менюфекчуринг Дойчленд ГмбХ, Німеччина, діюча речовина Амлодипін, що входить до Національного переліку, а отже, ціна регульована), аптекам дозволено встановлювати свою роздрібну надбавку не вище ніж 25 відсотків.

А на лікарські засоби і виробу медичного призначення, що придбаваються за бюджетні кошти, і постачальницько-збутова, і роздрібна надбавки можуть складати до 10 відсотків кожна. При цьому, закупівля за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів здійснюється закладами охорони здоров'я лише на медпрепарати, ціни на які задекларовані в установленому порядку та внесені Міністерством охорони здоров'я до реєстру оптово-відпускних цін. Інформація по реєстру офіційно оприлюднюється на сайті МОЗ.

З метою удосконалення та реформування системи у сфері забезпечення ефективними та доступними лікарськими засобами, Міністерством охорони здоров'я розроблено та оприлюднено на сайті проект постанови Кабінету Міністрів України «Про державне регулювання цін на лікарські засоби», яким передбачено запровадження з 1 січня 2017 року державного регулювання граничних цін на лікарські засоби шляхом порівняння цін у референтних країнах (Польщі, Латвії, Словаччині, Угорщині, Чехії) та встановлення МОЗ референтних цін на лікарські засоби, в межах яких визначається оптово-відпускна ціна.

У проекті постанови зазначено, що референтне ціноутворення здійснюватиметься на ліки, які включені до Національного переліку основних лікарських засобів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2009 р. №333.

Таким чином, на відміну від діючого регулювання, МОЗ на підставі порівняння референтних цін буде визначати граничну ціну на ліки, що внесені до Національного переліку.

Проектом постанови передбачено доручити МОЗ спільно з Мінекономрозвитку протягом місяця з дня набрання чинності цієї постанови затвердити Порядок розрахунку граничних цін на лікарські засоби.

Крім того, планується також зменшення розміру граничних постачальницько-збутових надбавок до 5 відсотків та регресивних торговельних (роздрібних) надбавок до 20 відсотків.

Також МОЗ оприлюднено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про запровадження відшкодування вартості лікарських засобів». Механізм відшкодування (реімбурсації) вартості ліків, яких потребують хворі на серцево-судинні захворювання, цукровий діабет II типу та бронхіальну астму почне діяти з 1 квітня 2017 року. До програми реімбурсації входять 21 МНН.

Як повідомляє МОЗ, актуальну інформацію щодо референтних цін можна буде отримати на його офіційному сайті, де у відкритому доступі буде наявна інформація про:

- актуальні референтні ціни (ціни виробника), максимальні оптові та максимальні роздрібні ціни на лікарській засіб по кожному з 21 МНН;
- актуальні найнижчі ціни на лікарській засіб за МНН в Україні та медіанну ціну (ціна між найнижчою ціною лікарського засобу на ринку України та встановленою МОЗ референтною ціною на лікарський засіб).

Разом з тим, у винесені на громадське обговорення проекти зазначених постанов можуть бути внесені зміни.

Функції із здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін на лікарські засоби покладено на Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

У разі недотримання суб'єктами господарювання запроваджених механізмів державного регулювання цін, до них застосовуються адміністративно-господарські санкції: вся необґрунтовано одержана виручка та штраф у розмірі 100 відсотків необґрунтовано одержаної виручки підлягають вилученню до державного бюджету.

Також інформуємо, що на сайті МОЗ 23 листопада 2016 року розміщено Національний перелік основних лікарських засобів (за МНН), перше видання (листопад 2016), адаптований на основі Базового переліку основних лікарських засобів ВОЗ.

Як повідомляється, до Національного переліку включені якісні, ефективні, безпечні та економічно доцільні лікарські засоби, необхідні для забезпечення надання медичної допомоги населенню в закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності.